

**Com voten les urbanitzacions de baixa densitat? La separació espacial d'aquests territoris reflecteix la voluntat d'una separació social?
Resultats de les eleccions del Parlament de Catalunya 2024.**

Andrea Visioli
Grup d'Estudis Sobre Energia, Territori i Societat
Departament de Geografia Universitat Autònoma de Barcelona
Andrea.visioli@uab.cat

Observant els resultats de les eleccions en els diferents Estats europeus durant els últims anys, sembla que s'estigui produint, o tal vegada s'estigui reestructurant i consolidant, una relació sistemàtica entre algunes forces polítiques i determinats territoris nacionals, regionals o fins i tot alguns barris o tipologies d'assentaments. Exemples venen de molts països europeus, on s'han encunyat termes com "Partits de la ZBE" en referència a la relació entre el vot al de centreesquerra i els centres de les grans ciutats (delimitats simbòlicament per les Zones Baixes Emissions) o el terme "partit del meridió", referit a la cada vegada més forta relació entre el Moviment Cinc Estrelles a Itàlia i les regions del sud del país. De manera similar, són emblemàtics els mapes de la votació per a les últimes eleccions del Parlament Europeu i per a la primera volta de l'elecció de la Assemblée Nationale a França, on París sembla ser l'únic territori que s'allunya de la victòria del bloc de partits de dreta. Igualment emblemàtic és el mapa del vot al referèndum per a la sortida de la Unió Europea del Regne Unit.

Més enllà dels exemples, el que es planteja és una reestructuració de les relacions entre la consciència política i de classe i la consciència de lloc, fins i tot en l'exercici del vot per a les eleccions, tant nacionals com regionals i municipals.

Donades aquestes tendències, resulta interessant analitzar el comportament de vot de la població que habita en els territoris de la difusió residencial de baixa densitat en el territori català. La votació analitzada és la de les últimes eleccions al Parlament Català del 12 de maig de 2024. Aquesta anàlisi se centra en particular en el vot expressat pels habitants de les urbanitzacions en el territori de la demarcació de Barcelona.

Objectiu i metodologia

L'objectiu de l'anàlisi és observar l'afluència i el vot expressat per la població que viu en les urbanitzacions, contrastant-lo amb el vot expressat en la resta del territori de la demarcació.

Les dades utilitzades són les que ofereix la Direcció General de Relacions Institucionals i amb el Parlament de la Generalitat de Catalunya, que han estat espacialitzades mitjançant l'ús de les seccions censals del 2024 posades a disposició per l'INE.

Per a poder dividir les seccions censals en funció de la presència d'urbanitzacions dins d'elles, s'ha fet servir el mapa de la qualificació del sòl del Mapa Urbanístic de Catalunya (MUC). No tenint la dada del nombre de residents per cada tipologia de teixit, es va calcular la quantitat total de superfície residencial per a cada secció censal i posteriorment es va calcular el percentatge de superfície residencial ocupada per les urbanitzacions de baixa densitat. S'han considerat com urbanitzacions tots els teixits residencials amb habitatges unifamiliars aïllats o adossats. Tot i que hi ha altres fonts de dades, s'ha escollit aproximar els territoris de baixa densitat a partir de la qualificació del sòl, ja que permet seleccionar només els teixits residencials, informació rellevant per poder aproximar els territoris on hi ha possibles votants.

Arran d'aquest càlcul, les seccions censals s'han dividit en sis categories segons el percentatge de superfície ocupada per les urbanitzacions (Taula 1). No obstant això, cal tenir en compte que, sent la densitat de població de les urbanitzacions de molt inferior a la densitat d'altres tipus de teixits residencials, el percentatge de superfície ocupat per urbanitzacions sobre el total de la secció no correspon en absolut amb el percentatge de població que hi viu. Per aquesta raó, les categories més fiables són a) la que reuneix les seccions que no presenten cap urbanització i b) la que reuneix les seccions compostes al 100% per urbanitzacions. Ara bé, com que el grup b) compta amb només 62 seccions censals, equivalent a l'1,7% de les considerades en l'estudi, per tal de tenir una mostra de casos suficient per a poder analitzar el comportament electoral dels territoris de baixa densitat, ha sigut necessari considerar el conjunt de seccions censals que tenen un percentatge entre el 75% i el 100% del seu sòl residencial ocupat per urbanitzacions. En l'anàlisi, per tant, es farà referència sobretot a aquesta última categoria, comparant-la amb la mitjana provincial o comarcal, segons els casos.

Finalment, 41 seccions no s'han considerat en l'estudi, ja que en sobreposar-les amb la qualificació del sòl, la superfície amb ús residencial era molt reduïda o inexistent. Aquestes seccions, en termes de població amb dret de vot, constitueixen només del 0,9%.

% Superfície residencial ocupada per urbanitzacions	Seccions censals	Cens electoral
0%	2.641	2.881.013
Fins 25%	284	385.704
Fins 50%	183	239.294
Fins 75%	166	220.729
Fins 99%	273	364.625
100%	62	71.366
Total	3.609	4.162.731
Sense dades	41	37.358

Taula 1: Seccions censals i cens electoral segons percentatge de superfície residencial ocupada per urbanitzacions. Fonts: elaboració pròpia a partir de dades Generalitat de Catalunya, INE, Mapa urbanístic de Catalunya.

L'anàlisi es va dur a terme només al territori de la demarcació de Barcelona, ja que l'objectiu plantejat no va ser analitzar la diversificació del vot segons àmbits territorials, sinó la seva diversificació per teixits residencials, centrant l'atenció, com s'ha dit, en les urbanitzacions de baixa densitat.

Per aquesta mateixa raó, en la comparació del vot de les urbanitzacions respecte al vot mitjà de la resta dels territoris, s'ha optat per assumir com a territori de referència la comarca, analitzant l'índex d'especialització del vot en les seccions censals que tenen entre el 75% i el 100% del sòl residencial ocupat per urbanitzacions, respecte al vot mitjà de la comarca de pertinença.

$$\frac{(Vots\ Partit\ X_{n1}\ Urbanitzacions\ Comarca\ Y_{n1} / Vots\ Partit\ X_{n1}\ conjunt\ Comarca\ Y_{n1})}{(Vots\ totals\ urbanitzacions\ Comarca\ Y_{n1} / Vots\ totals\ conjunt\ Comarca\ Y_{n1})}$$

Això va permetre anul·lar les importants diferències en la votació entre les diferents comarques, fet que hauria afectat els resultats, donada la distribució no homogènia de les urbanitzacions en les diferents comarques.

Resultats

Dins de la demarcació de Barcelona, la població que va tenir dret al vot per a l'elecció del Parlament Català del 12 de maig del 2024 era de 4.279.067 persones, repartides en més de 3.600 seccions censals. De les persones amb dret a vot, només el 56% va acudir a votar. El percentatge puja al 59%

considerant només la població de les 3.609 seccions censals encoles en l'estudi, on no compten els residents absents.

Com s'il·lustra en la secció metodològica, les seccions censals compostes entre el 75% i el 100% per urbanitzacions són 335. En aquests territoris la població que va tenir dret al vot per a les eleccions va ser de 435.991 persones, de les quals 253.640 van votar, equivalents a un 58,1% del total amb dret (Taula 2).

Tot i que el valor és molt pròxim al de la mitjana provincial, la variància entre territoris és bastant alta, de manera que en algunes comarques els habitants de les urbanitzacions han estat més propensos a acudir a les urnes respecte a la resta de ciutadans, mentre que en unes altres ho han estat menys.

En particular, el Berguedà i l'Osona van registrar una participació de 9 i 6 punts percentuals més alta en les seccions censals compostes entre el 75% i el 100% per urbanitzacions, respecte a la mitjana comarcal. Si ja l'aflluència al vot en aquestes comarques va ser més alta que la mitjana de la demarcació, en les urbanitzacions van votar respectivament el 69,2% i el 67,4% de la població amb dret de vot. Valors per sobre de la mitjana comarcal, encara que menys d'un punt percentual, també s'han registrat en les urbanitzacions del Bages, del Lluçanès i de les dues comarques del Vallès. A Barcelona, els punts percentuals de diferència entre l'aflluència mitjana i l'aflluència en les urbanitzacions van ser 3,9. En canvi, l'aflluència va ser particularment baixa en les urbanitzacions de l'Anoia, l'Alt Penedès i al Garraf.

Com ja s'ha esmentat, les seccions censals compostes al 100% per urbanitzacions són massa poques per donar un resultat fiable. No obstant això, cal assenyalar que en aquestes seccions la participació mitjana s'ha detingut al 55%.

		0%	Fins 25%	Fins 50%	Fins 75%	Fins 100%	Tota la demarcació
Votants	n.	1.678.059	228.247	142.069	133.087	253.640	2.435.102
	%	58,2%	59,2%	59,4%	60,3%	58,2%	58,5%
Abstenció	n.	1.202.954	157.457	97.225	87.642	182.351	1.727.629
	%	41,8%	40,8%	40,6%	39,7%	41,8%	41,5%
Cens electoral		2.881.013	385.704	239.294	364.625	435.991	4.162.731

Taula 2: Nombre i percentatge de votants i abstinguts segons percentatge de superfície residencial ocupada per urbanitzacions. Fonts: elaboració pròpia a partir de dades Generalitat de Catalunya, INE, Mapa urbanístic de Catalunya.

Observant les preferències polítiques expressades pels votants de les urbanitzacions respecte al total dels votants de la demarcació, es dedueixen altres elements d'interès.

En primer lloc, com s'indica en la taula 3, el percentatge de votants del PSC, el primer partit al país i a la demarcació, disminueix a vegada que augmenta la proporció de superfície residencial dedicada a les urbanitzacions de baixa densitat respecte al total de la superfície residencial de la secció censal. La funció inversament proporcional és monòtona, de manera que en les seccions que no contenen urbanitzacions el 31,8% dels votants van votar el PSC, mentre que el valor disminueix progressivament fins al 23,6% en les seccions compostes entre el 75% i el 100% per urbanitzacions. L'índex d'especialització aplicat al vot pel PSC en aquest últim conjunt de seccions és de 0,8.

Un valor encara menor es registra pel vot a Comuns/Sumar, amb un índex d'especialització de 0,75. Aquesta força política passa del 7,3% dels vots en les seccions que no contenen urbanitzacions al 4,9% en les seccions amb 75%-100% urbanitzacions.

Casos oposats són Junts, Aliança Catalana i Vox, que registren un índex d'especialització a les urbanitzacions superior a l'un, de l'1,28, 1,25 i 1,16 respectivament.

D'aquestes primeres observacions es desprèn una major proximitat d'aquests territoris, en comparació amb la mitjana de la demarcació, a forces polítiques de dreta, sobretot independentistes a costa dels dos partits de centreesquerra no independentistes com el PSC i Comuns/Sumar (taula 3).

Ara bé, cal assenyalar que les poques seccions censals compostes al 100% per urbanitzacions, marquen un índex d'especialització fortament positiu per als partits de la dreta no independentista, entre els quals Vox és el que té l'índex més alt. Amb aquesta informació, encara que no té suficient consistència estadística, es podria deduir que el vot a les urbanitzacions sigui lleugerament més orientat cap als partits no independentistes de dretes respecte als resultats estadístics que es desprenen d'aquesta anàlisi.

	0%	Fins 25%	Fins 50%	Fins 75%	Fins 100%	Tota la demarcació	Índex d'especialització Urbanitzacions (seccions censals 75%-100% urbanitzacions)
Vots PSC	31,8%	26,3%	24,3%	23,9%	23,6%	29,6%	0,80
Vots Comuns/Sumar	7,3%	5,1%	4,9%	4,9%	4,9%	6,6%	0,75
Vots ERC	12,8%	14,5%	14,2%	15,0%	14,3%	13,3%	1,08
Vots CUP	3,8%	4,4%	4,5%	4,4%	3,8%	4,0%	0,97
Vots PP	12,2%	8,9%	9,2%	9,7%	11,0%	11,5%	0,95
Vots VOX	8,0%	6,9%	6,6%	7,0%	9,2%	7,9%	1,16
Vots Cat-Junts+	16,7%	24,4%	26,7%	26,2%	24,5%	19,2%	1,28
Vots Aliança cat.	2,3%	4,5%	4,5%	3,9%	3,6%	2,9%	1,25
Votants totals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	1

Taula 3: Percentatge de vots obtinguts pels principals partits segons percentatge de superfície residencial ocupada per urbanitzacions. Fonts: elaboració pròpia a partir de dades Generalitat de Catalunya, INE, Mapa urbanístic de Catalunya.

Tot i que els resultats obtinguts en aquests territoris no retornen posicions polítiques totalment diferents i revengistes respecte a la resta del territori provincial, cal destacar que les forces de l'esquerra no independentista i de la dreta independentista han aconseguit en les seccions amb 75%-100% d'urbanitzacions un percentatge de vots gairebé idèntic, que se situa en el 28%, mentre que en el conjunt del territori de la demarcació el PSC i Comuns/Sumar plegats han rebut el 36,2% dels vots, en detriment del 22,1% de Junts i Aliança Catalana (Taula 4). Això representa una distància de 13,7 punts percentuals entre les dues parelles de partits. Sumant els vots de totes les forces de centreesquerra i esquerra (PSC, Comuns/Sumar, ERC, CUP), la diferència de 6,7 punts percentuals entre la mitjana provincial i la de les urbanitzacions fa que en aquestes últimes l'esquerra no obtingui la majoria de les preferències dels votants, si no es detingui en el 46,6% dels vots. La mitjana de la demarcació, en canvi, és de 53,5%. Finalment, el vot a l'independentisme català registra en les urbanitzacions 6,8 punts percentuals més de la mitjana provincial, comptant Aliança Catalana i 6,1 sense comptar-la.

	0%	Fins 25%	Fins 50%	Fins 75%	Fins 100%	Tota la demarcació	Índex d'especialització Urbanitzacions (seccions censals 75%-100% urbanitzacions)
Esquerra no indep.	39,1%	31,4%	29,2%	28,9%	28,5%	36,3%	0,79
Esquerra indep.	16,6%	18,9%	18,7%	19,4%	18,1%	17,2%	1,05

Dreta no indep.	20,2%	15,8%	15,8%	16,6%	20,1%	19,4%	1,04
Dreta indep.	19,0%	29,0%	31,2%	30,1%	28,1%	22,1%	1,27
Votants totals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	1

Taula 4: Percentatge de vots obtinguts pels principals partits agregats segons orientació política, segons percentatge de superfície residencial ocupada per urbanitzacions. Fonts: elaboració pròpia a partir de dades Generalitat de Catalunya, INE, Mapa urbanístic de Catalunya.

Ara bé, igual que hi ha importants diferències en el vot entre els diferents territoris que componen la demarcació, hi ha diferents inclinacions polítiques també en les urbanitzacions segons la seva ubicació. A continuació s'illustra l'índex d'especialització del vot dels diferents partits, relacionant els vots de les urbanitzacions amb la mitjana de la comarca en què es troben, per tal d'intentar estandarditzar la diferència de resultats entre comarques.

D'aquesta manera és possible dividir les 13 comarques que componen actualment la demarcació (no tenint en compte la Selva per les seves dimensions i peculiaritats) en 5 grups segons els resultats electorals, tant de les comarques en general com de les urbanitzacions que les componen.

1. Una primera família està formada per les comarques els ciutadans votants de les quals han expressat el seu suport, més que la mitjana provincial, per les forces independentistes, sobretot de centredreta i extrema dreta. En aquesta primera família, el vot a les urbanitzacions ha reforçat la direcció política de la comarca, de manera que aquests territoris poden ser considerats com a puntes extremes de l'independentisme, sobretot, però no només, de dreta. Formen part d'aquesta categoria:

- Berguedà (Alt índex d'especialització d'Aliança Catalana en la comarca, però no en les urbanitzacions, on els diferencials més alts són assolits per Junts i ERC. En les urbanitzacions índexs d'especialització negatius especialment baixos per PP, VOX i PSC).

- Osona (Situació similar a la del Berguedà).

- Vallès Oriental (A la comarca índexs d'especialització propers a l'1, però positius per vot independentista, especialment Junts. En les urbanitzacions es reforça aquesta tendència i emergeixen Junts i en part Aliança Catalana. Índexs d'especialització negatius especialment baixos per PSC i Comuns/Sumar).

Maresme (situació similar al Vallès Oriental).

- Lluçanès (constitueix un cas a part, ja que, donada la mida, no és possible desagregar les dades amb suficient confiança. No obstant això, sembla que es doni una situació similar a la d'aquesta primera categoria de comarques, però amb una major tendència al vot independentista d'esquerra)

2. Un segon perfil electoral són les comarques els ciutadans votants de les quals han expressat el seu suport, més que la mitjana provincial, per a les forces independentistes, sobretot de centredreta i d'extrema dreta, però en les quals les urbanitzacions ha concentrat un percentatge superior a la mitjana comarcal de vots dirigits a la dreta no independentista, sobretot Vox. En aquestes comarques, les urbanitzacions assenyalen un color polític en part diferent del de la resta del territori comarcal, sent territoris de concentració de posicions no independentistes i de dreta. Formen part d'aquesta categoria:

- Bages (en la comarca índex d'especialització d'aliança Catalana molt alt, en part accentuat en les urbanitzacions, però en les urbanitzacions emergeixen clarament Vox i PP. En les Urbanitzacions índex d'especialització particularment baix per a la CUP).

- Anoia (En les urbanitzacions emergeix especialment Vox, però marquen índexs d'especialització positius també PP i Sumar. Índexs d'especialització negatius per l'independentisme).

- Alt Penedès (A la comarca índexs d'especialització positius també per a CUP i ERC, però no en les urbanitzacions on emergeixen Vox i PP).

3. Un tercer perfil és constituït pel Moianès, on la tendència general de la comarca és similar a la descrita fins ara, però en les urbanitzacions es concentra un vot a la dreta, principalment a l'extrema dreta (Vox) i centredreta centralista (PP), però també a la independentista (aliança Catalana i Junts).

4. Un perfil en part similar a l'anterior són les comarques els ciutadans votants de les quals van expressar un vot molt alineat amb la mitjana de la demarcació, però les urbanitzacions de les quals van concentrar el vot cap a la dreta. Formen part d'aquesta categoria:

- Vallès Occidental (Índex d'especialització positiva per a Vox en la comarca, en les urbanitzacions es concentra vot en el centredreta independentista i no (Junts, PP) i, en segon lloc, l'extrema dreta (Vox i aliança Catalana).

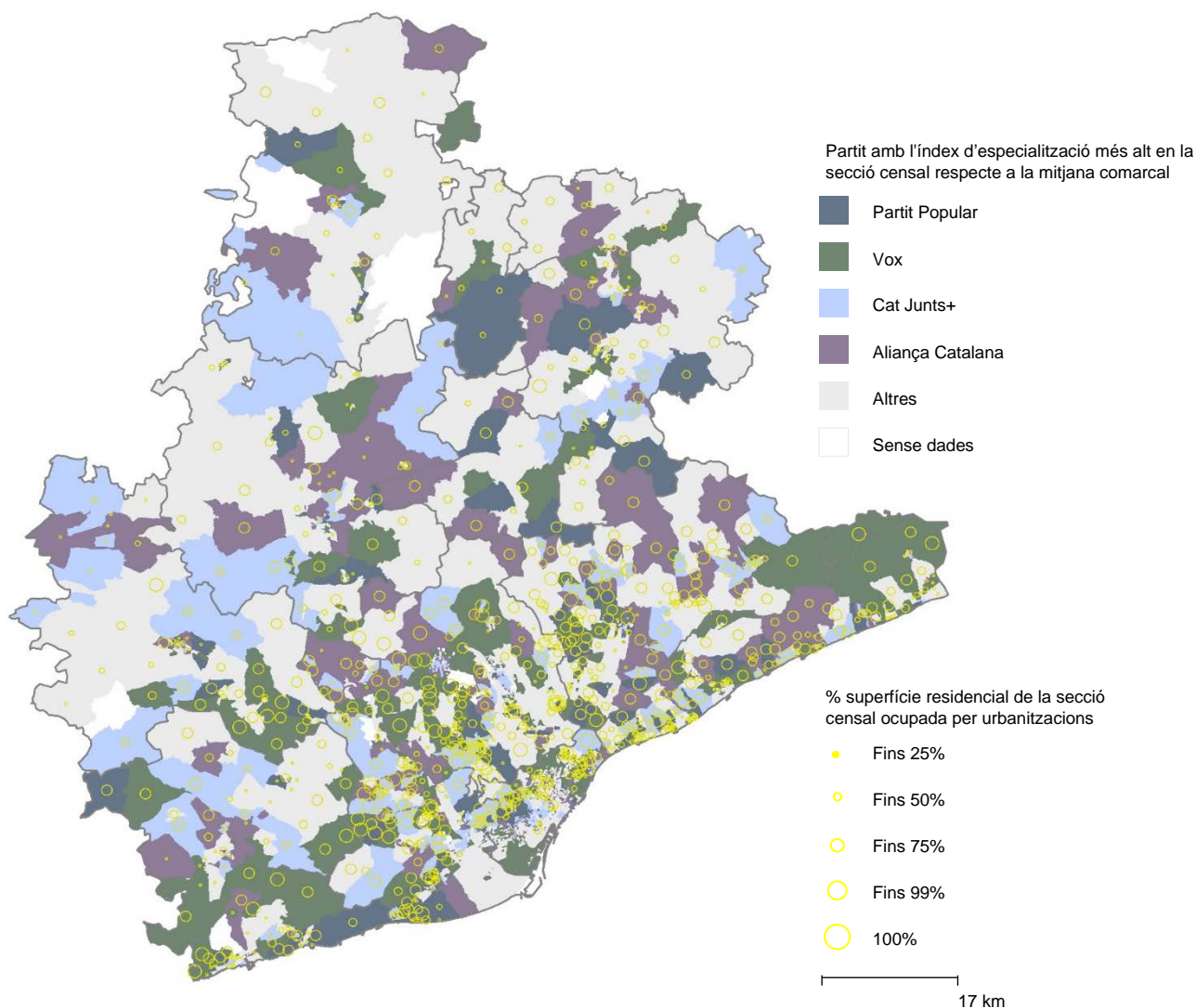
- Garraf (En les urbanitzacions es concentra el vot per Vox i PP).

5. Finalment, estan les comarques en les quals el vot general s'ha alineat amb la mitjana provincial, però en les quals ha sorgit una concentració de vots a la dreta independentista en les urbanitzacions. Es tracta de les comarques:

- Baix Llobregat (A nivell comarcal índexs d'especialització positius per PSC, Vox i Comuns/Sumar, però en les urbanitzacions s'ha concentrat Junts, Aliança i Vox).

- Barcelonès (A nivell comarcal índex d'especialització positiva per a Comuns/Sumar. En les urbanitzacions vot dret independentista i PP).

Observant els resultats a partir del nombre de seccions censals que marquen com a índex d'especialització més alt el d'un partit de dreta, es confirma la inclinació política de les urbanitzacions traçada fins ara. El 80% de les seccions que tenen entre el 75% i el 100% de teixit residencial ocupat per urbanitzacions, presenten com índex d'especialització més alts el de Vox (el 25%), de Aliança Catalana (20%), de Cat-Junts+ (19%) i del PP (16%) (Mapa 1). Tenint en compte només les 62 seccions totalment compostes per urbanitzacions, Vox és el partit amb l'índex d'especialització més alt en el 40% dels casos.

Mapa 1: Seccions censals segon amb l'índex d'especialització més alt respecte mitjana comarcal i amb el % de superfície residencial ocupada per urbanitzacions. Fonts: elaboració pròpia a partir de dades Generalitat de Catalunya, INE, Mapa urbanístic de Catalunya.

Conclusions

Aquesta breu anàlisi obre en un tema de gran actualitat en l'esfera pública com és la relació entre l'hàbitat de vida i la cultura política de qui hi viu. L'anàlisi s'ha centrat en particular en les urbanitzacions de baixa densitat de la demarcació de Barcelona com a exemples de territoris amb dinàmiques peculiars tant socials i demogràfiques com topològiques i relacionals amb la resta del sistema urbà del país i amb un cert grau d'aïllament topogràfic. La pregunta a la base d'aquesta primera anàlisi és si a la separació espacial d'aquests assentaments correspongui també amb una voluntat d'aïllament social i un vot més marcat cap a la dreta i extrema dreta.

Els principals resultats que van sorgir són:

- Una participació en les eleccions en les urbanitzacions comparable a la de la resta del territori de la demarcació, però amb les necessàries distincions entre les diferents comarques. En particular, en les urbanitzacions de les comarques interiors i orientals es registra una participació superior a la mitjana comarcal. Amb aquesta primera dada ja s'evidencia un perfil diferent entre els territoris de l'interior i

orientals, els occidentals i els de la costa; patrons que trobarem també en l'anàlisi dels resultats electorals.

- En segon lloc, l'anàlisi il·lustra una clara tendència de vot a la dreta en les urbanitzacions. Encara que no es registrin tendències de vot radicalment oposades respecte a la resta dels territoris de la demarcació, mitjançant els índexs d'especialització s'observa una clara concentració de vots a l'extrema dreta i dreta, independentista i no independentista en les sessions censals compostes entre el 75% i el 100% per urbanitzacions. De nou, segons els territoris, el vot de la dreta és més o menys marcat i, sobretot, segons els territoris es tracta d'un vot a les dretes independentistes o no independentistes. En particular, destaca la tendència de les urbanitzacions de les comarques occidentals (Bages, Anoia, Alt Penedès, Garraf) a votar partits de la dreta no independentista, amb una alta concentració de votants de Vox en comparació amb la mitjana de la resta dels corresponents territoris comarcals. En el vessant oriental i interior, a partir de Berguedà, Osona, passant pel Vallès Oriental i arribant al Maresme, en les urbanitzacions es tendeix a concentrar un vot per la dreta independentista a vegades associat a una concentració de vots també per l'esquerra independentista.

- Unint les dues conclusions anteriors sembla que les eleccions, en les urbanitzacions, han mobilitzat sobretot l'independentisme de dreta i que en aquests territoris s'ha concentrat un alt vot per Junts i també per Aliança Catalana, en comparació amb el vot de la resta dels territoris de les respectives comarques. En les urbanitzacions on s'ha concentrat el vot a la dreta no independentista, on és més alta la concentració (índex d'especialització) de Vox respecte al PP, la participació en el vot ha estat menor.

- Finalment, en estreta relació amb el punt anterior, es nota que en les urbanitzacions amb un índex d'especialització positiu per als partits de dreta independentista, s'associen índexs d'especialització positius també per a les forces d'esquerra independentista, especialment ERC, encara que el valor de l'índex és clarament inferior a les forces de la dreta. Això no es verifica en les urbanitzacions que presenten un índex d'especialització positiu per als partits de dreta no independentista. En aquest cas, l'índex d'especialització per als partits d'esquerra no independentista és negatiu o pròxim al volador d'1. Això porta a dues lectures alternatives. Una primera és que, a partir d'aquesta clara divisió entre les urbanitzacions que concentren vots independentistes i les que concentren vots unionistes, en les primeres ha anat a votar un percentatge de la població d'esquerra superior al que ha anat a votar en les segones. Aquesta versió està corroborada per les diferències en el grau d'afluència il·lustrades en el punt anterior. La segona opció és que la població d'esquerra no independentista estigui menys representada en les urbanitzacions de baixa densitat i es centri en altres tipus d'assentaments.